

Liwwadden inne olieferf

Colofon

ISBN: 978 90 8954 506 0

1e druk 2013

© 2013, Reinier Knol

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving omslag:

Vormgeving binnenwerk: Evelien Veenstra

Uitgave van dit boek werd mede mogelijk gemaakt door de provinsje Fryslân

provinsje fryslân
provincie fryslân

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Liwwadden inne olieferf

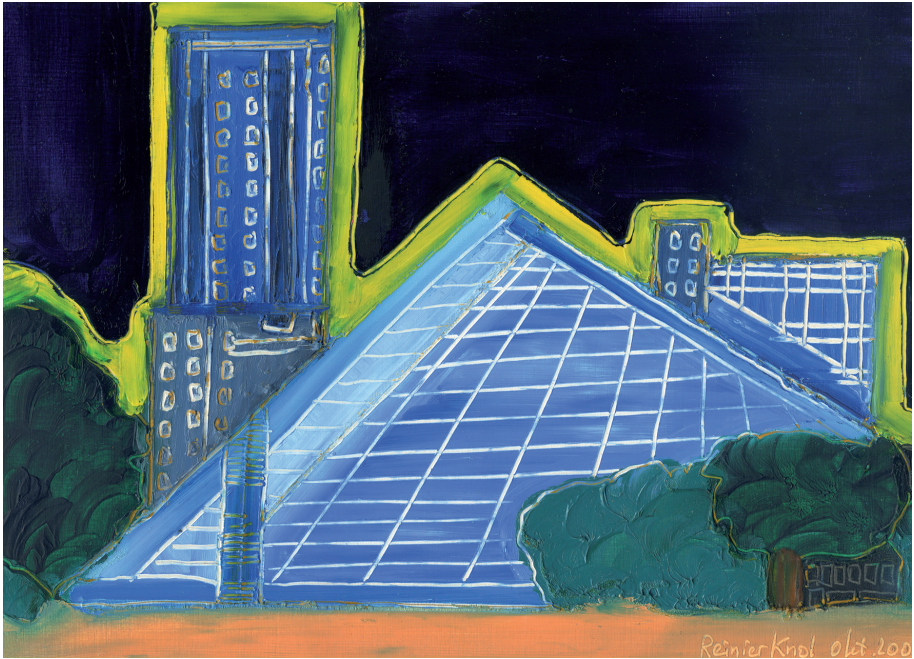
Reinier Knol

Inhoud

Foorwoord Liwwadden inne olieferf	11
De Oldehove enne Torenstraat	13
De Prinsetuun mette stadsgracht	17
Prinsetuun mette binnenfiver	19
Prinsetuun un sij ingang	21
De Oldehove enne Groeneweg	23
Ut feerhuus Kootje an ut plein	27
Groeneweg mette achtersiide fan ut Prinsessehof	29
Ut Prinsessehof	31
De Kleine Kerkstraat	33
Foor ut goeie doel	37
Anne Vondeling oppe hoek	41
Brongers Automatiek	43
Earnewoude	45
Torenstraat met ut Stadskantoor	47
Café de Frouwenpoort mette Oldehove	49
Brugwachtershuuske Frouwepoartsbrug	51
De Dominicuskerk met binnenplein	53
Westerplantage mette Oldehove	57
De Harmonie inne ouwe uutfoering	59
Fanne ouwe naar de nieuwe Harmonie	61
Willemskade met uutsicht oppe Achmeatoren	65
Beursgebou mette Frieslandbank Koepel	67
Ut foormalige Amicitiagebou mette Emmakade	69
Potmarge sien fanaf de Emmakade	71
De ouwe gevangenien sien fanaf de Kanaalstraat	73
Blokhuisplein met uutsicht oppe Ossekop	77
Over de Kelders mette groate Hoogstraat	79
De Bonifatiuskerk sien fanaf de Turfmarkt	81
Ut Heerestraatsje mette Ouwe Oosterstraat	85
Steeg tussen Keizersgracht enne Oosterkade	87

De Bonifatiuskerk fanaf de Oostersingel	89
Ut Hoeksterend mette Kaserne	91
Oostersingel met ut Weda pand	93
Vlietsterbrug mette hoek Oostersingel	96
Fiverpark met ut Tryater gebou	97
Groningerstraatweg mette Watertoren	99
Fanne Groningerstraatweg naar ut stadion	100
Ut Cambuurstadion en Theo Koomen	103
De Wissesdwinger met un stel boatsjes	105
Wissesdwingerflats anne Groeneweg	107
Un Gasthuuspoartsje an ut Perkswaltje	109
De wiide Gasthuussteeg en groate Kerkstraat	111
Ut Jacobijnerkerkhof	113
De Komeet inne Breedstraat	115
Bij de Put en Heidi	117
De Beijerstraat fanaf de Groate Kerkstraat	119
De Beijerstraat met un binnenkiekje	123
Ut Liwwadder stadhuus	125
De Waag oppe Nieuwstad	129
De Bagienestraat met oppe achtergrond de Oldehove	133
De Bagienestraat mar dan achterom	135
Stadskantoor fanaf ut Oldehoofsterkerkhof	137
De Oldehove en ut Skavernek	139
De Oldehove enne stadsgracht	141
Naskrift	143

Inhoud

De Nederlandse vertaling van Leeuwarden in de olieverb is achterin het boek te vinden.

Voorwoord Leeuwarden in de olieverb	147
De Oldehove en de Torenstraat	148
De Prinsentuin met de stadsgracht	149
De Prinsentuin met de binnenvijver	150
Prinsentuin zijingang	151
De Oldehove en de Groeneweg	151
Het veerhuis Kootje aan het plein	152
De Groeneweg en de achterzijde van het Prinsessehof	153
Het Prinsessehof	153
De Kleine Kerkstraat	154
Voor het goede doel	155
Anne Vondeling op de hoek	156
Brongers automatiek	157
Eernewoude	157
De Torenstraat met het Stadskantoor	158
Café de Vrouwenpoort met de Oldehove	159
Brugwachtershuisje van de Vrouwenpoortsbrug	160
De Dominicuskerk met binnenplein	161
Westerplantage met de Oldehove	162
De Harmonie in de oude uitvoering	162
Van de oude naar de nieuwe Harmonie	163
Willemskade met uitzicht op de Achmeatoren	164
Beursgebouw met de Frieslandbankkoepel	164
Amicitiegebouw met Emmakade	165
Potmarge gezien vanaf de Emmakade	166
De oude gevangenis gezien vanaf de Kanaalstraat	166
Blokhuisplein met uitzicht op de Ossekop	167
Over de Kelders met de Grote Hoogstraat	168

De Bonifatiuskerk vanaf de Turfmarkt gezien	169
Het Heerestraatje met de Oosterstraat	170
Steeg tussen Keizersgracht en Oosterkade	171
De Bonifatiuskerk vanaf de Oostersingel gezien	172
Het Hoeksterend met de Kazerne	172
Oostersingel met het Weda pand	172
Vlietsterbrug met de hoek van de Oostersingel	173
Vijverpark met het Tryater-gebouw	173
Groningerstraatweg met de Watertoren	174
Van de Groningerstraat naar het Stadion	175
Het Cambuurstadion en Theo Koomen	176
De Wissesdwinger met een stel bootjes	177
Wissesdwingerflats aan de Groeneweg	178
Een Gasthuispoortje aan het Perkswaltje	179
De Wijde Gasthuissteeg en de Grote Kerkstraat	179
Het Jacobijnerkerkhof	180
De Breedstraat	180
Bij de Put en Heidi	181
De Beijerstraat vanaf de Grote Kerkstraat	182
De Beijerstraat met inkijkje	183
Het Leeuwarder stadhuis	183
De Waag op de Nieuwestad	184
De Bagijnestraat met op de achtergrond de Oldehove	186
De Bagijnestraat maar dan achterom	186
Het Stadskantoor vanaf het Oldehoofsterkerkhof	186
De Oldehove en het Schavernek	187
De Oldehove en de stadsgracht	188
Naschrift	189

Foorwoord Liwwadden inne olieferf

Toen ik in 1994 un doaske Mona Lisa olieferftuubkes uut Sjina inne hannen kreeg had ik nooit drome kennen dat ut foor my uutgroeie su tot un komplette karriere as keunste-naar. Ik begon met myn skilderwerk toen ik ontdekte dat die kleine tinnen tubes fan boven dicht saten en je der un gatsje in make moesten om de olieferf der uut te krijen.

Ik sketste op wit karton en ut leek eerst nergens op fien ik nou, mar ut groeide vrij snel uut tot redelijke afbeeldingen en herkenbare werkjes. Ik bin altijd fry makkelijk weest en wu werk make dat je prakties oppakke konden. Dus wat doen je dan, je make werken op ut formaat fan 30x21 cm dat wil segge A4 formaat.

Ik sat toen oppe solder fan oans toenmalige huus anne Hottingastate in Liwwadden te skilderen. Flak foordat ik met skilderen begon, was ik al wat an ut prutsen met keunst en had ik ut idee opfat om postsegels op foorwerpen te plakken. Op bordsjes, blikjes en sigaredoaskes die ik fan un kennis kreeg. Oek un stel dienbladden moest deran gelove. Toen ik die tubes ontdekte was dat gepruts met-een gebeurt en bruukte ik postsegels in myn skilderijtsjes. Ferhaaltsjes over de tweede wereld oarlog met Duutse en Nederlandse segels as ferhaal derin plakt, daaromhene olieferf. Ut Fersetsmuseum in Liwwadden het nog un stel fan die werken inne kategorie keunst maakt na de oarlog. Fan 1994 tot 1996 skilderde ik er lustig op los. Dat kenne je sien inne skilderijen die bruukt binnen in dit boekje waarmet we un wandeling deur Liwwadden make.

DE OLDEHOVE ENNE TORENSTRAAT

DE OLDEHOVE ENNE TORENSTRAAT

Lopend inne Torenstraat skiet mie al un ferhaal te binnen over ut kleine hekje fan oans huus in oranjesteen dat foor anne Westerplantage setelde en anne achterkant inne Torenstraat. Ik moest denke an myn fader die niet faak kwaad was maar ut wel kon wese. As klein jonkje haalde ik wel es wat gekke streken uut en hij sei dan “de haaltst my soms ut bloed onder de nagels fandaan”. As ie dan echt boas was sloot ie my wel us op in ut ouwe kolenhok achter oans huus. Dat was un soort fan gebrûk in die jaren. Ut was daar in dat hokje trouwes niet helemaal donker want der saten un heel stel gatten in dat houten hok waarst moai deurheen sien konst. Dus echt bang waren je der oek niet fan, allenig konden je der niet uitkomme en dat was wat lastig. Mar ut duurde nooit lang of moeke kreeg medelieden en kwam my befrijden. Mar it is oek es un kear gebeurt dat se my fergaten en toen had ik er wel skoan myn nocht fan na un paar uurkes. Dat hokje was flakby oanse angeboude bijkeuken waar de weesee oek was. Un weesee die earst nog un tontsje was. De tonneman kwam toen dus nog geregeld by oans langs en ut is oek nog es un kear foorkommen dat su’n tonneman struukelde en met de hele strondsooi over de wereld ging. Daar waren we moai klaar met fanself. Gelukkig ruumden se de troep (oanse troep eigenliik) wel self op mar de stank was nog wel un moai tiidsje te ruuken inne wiide omgeving, dat kest wel begriepe. Ut was trouwes oek gien baan fanself foor sukke mensen. Mar goed dat ut nou anders gaat. Mien grootmoeke maakte der self un eind an, der kwam un

mooi weeseetsje waar je ut spul deurtrekke konden. Der sat trouwes oek nog un witte bessestruukje tussen de bijkeuken en ut kolenhokje -as je nou deur de Torenstraat lope ken je ut nog sien bij ut hekje fan ut Oranjehuske. Fanuut dat hekje saten we as jonges faak oppe loer om ut foorbijkommende ferkeer inne Torenstraat met witte beskes te beskie-ten. Fooral teugen auto's knalde ut su moai weest wel en het was der druk want de frachtriders kwamen daar elke dag samen op ut Oldehoofsterkerkhof en reden 's morgens deur de Torenstraat en 's avonds weer naar huus over de Westerplantage.

PRINSETUUN FANAF DE NOORDERSINGEL

DE PRINSETUUN METTE STADSGRACHT

Inne Prinsetuun waar ik altyd speulde kwamen inne jaren fieftich eigenliik mar selden boatsjesmensen. Rekreasie kende oanse stad Liwwadden toen nog frijwel niet. Der gingen wel feul frachtskippen deur de gracht en oek feul fisersboaten. Ferder was ut echt druk as ut naar 5 desember liep en Sinterklaas ankwam inne tuun, mar rekreasie nee dat was nog niet ontdekt. Teugenwoordig is it ut un drukte fan jewelste anne oevers fanne stadsgracht. Der binne selfs spesiale kranen foor drinkwater en oek kenne je de stroom fanuut anlegpunten krije. Inne Prinsetuun staat nou oek al un moai washok foor de toeristen. De ankomst fanne ouwe baas uut Spanje is er fanself nog steeds. Un gebeuren dat elk Liwwadder kien wel un aantal keren metmaakt het. Allenig ging ut spul toen nog earst naar Hotel de Doelen oppe Voorstreek. Inne jaren fanne nieuwe eeuw hewwe je nou oek de Nieuwjaarsduuk derbij kregen. Un stel mensen dat sunoadig un bad nimme mut in ut open water fanne stadsgracht achter de Prinsetuun. Se duuke der anne kant fanne Noordersingel in en wete faak niet hoe gau se der weer uutkomme mutte fanne kou. Het is oek lekker fris fanself en je binne oek gelijk wakker na ut faak wat overvloedige supen en ut eten inne ouwejaarsnacht. En der binnen oek altyd un soat kiikers die mar wat graag geniete fan ut kourille foor en na de sprong fanne deelnimmers. Ja, kiek dat is oek lekker makkeliik, je binne niet ut lijdend foorwerp en je hoeve giin kou te liiden.

PRINSETUUN METTE BINNENFIVER

PRINSETUUN METTE BINNENFIVER

De mooie binnenfiver fanne Prinsetuun was foor ons as jonkjes oek un prachtig speulplak. Der was faak wat te doen inne tuun. Bij de dodenherdenkingen op 4 mei was ut faste prik om der bij te wesen fanself, it was en ut is altiiden indrukwekkend om met te maken. Mar je hadden earst oek nog de aubades op Koninginnedag waar je dan as skoalkien earst ferskine moesten foordat je echt fry hadden. Un half uurke met mekaar singe en dan na ut Wilhelmus gau naar huus en naar de kleine kermis op ut Saailand. Jaren na die aubades hew ik nog es inne pause fan myn werk inne stad un konsert sien fan Herman Broad en sien Wild Romance. In ut kader fan un radiouutsending fanne Vara hadden se un optreden inne koepel fanne Prinsetuun. Wat un drukte mensen, mensen wat un mensen. Ut publiek stond overal oppe dakken fan ut restaurant en der werd menig bloemperkje naar de andere wereld holpen. Mar ja de musiek ging foor fanself. En ik mut segge “Saturday night” klonk skitterend daar inne tuun.

PRINSETUUN UN SIJ IN GANG